

QUÈ PASSA, MESTRE...?

La història del cinema té la imatge d'un Charles Foster Kane moribund que de boca d'Orson Welles pronuncia Rosebud. Succeí el 1941 i s'obrí un nou capítol dins d'una història que encara no havia celebrat el seu primer cinquantenari.

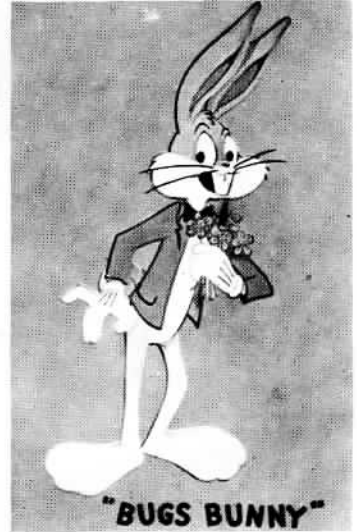
De la mateixa manera, la història de la normalització lingüística del català acomplí una fita el 1983. Fou un Jotaerra també moribund que de boca del doblador de Larry Hagman digué "mare"... Així, com qui no vol la cosa, dues produccions i dues obres tan diferenciades, tant a les antípodes, restaran agermanades pels dissenys de l'atzar, pels meandres d'aquest riu que és la Història.

No és pas el moment de parlar de les possibles o impossibles qualitats de "Citizen Kane" o "Dallas", ni d'esmentar les particularitats de cada una de les històries a què pertanyen. Però tot això ve a tomb d'un altre esdeveniment que no ha tingut tant de ressò com els anteriors, per no dir gens, i que ha obert una altra porta de les tantes encara tancades a la normalització de la nostra llengua.

Succeí a l'estiu del 1989. TV3, el mateix emissor televisiu de la sèrie "Dallas" i sota el títol de "Festival Tex Avery", oferí una bona colla de curtmetratges de dibuixos animats de la Warner Bros, Merrie Melodies, on a més d'un, aparegué un vell conegut: Bugs Bunny, els fins aleshores també presentat com "el conejo de la suerte" o, fins i tot, "el único conejo ganador de un Óscar..."

(Inici de parèntesi bibliogràfic. De Tex Avery, 1918/1980, diu Georges Sadoul: "Després del 1940, sense abandonar els animals i un disseny a la manera Disney, ha revolucionat els dibuixos animats amb la llibertat de la fantasia, els gags gairebé surrealistes, són humor desplaent i sa sarcàstica ferocitat, en uns curt-metratges —poc nombrosos— basats tots ells en la persecució i en una lluita desprietada, i portats amb sorprenent ritme sincopat." Final del parèntesi bibliogràfic)

A part de les seves qualitats, Bus Bunny ha estat mundialment reconegut per la frase amb que es presentava a tota la gent que gosava molestar-lo mentre descansava al seu cau: What's up, doc? Una frase feta de difícil traducció que fou adaptada a un "¿Qué hay de nuevo viejo?" quan la sèrie començà a emetre's els anys seixanta per Televisió Espanyola. Fins i tot el director nord-americà Peter Bogdanovich el 1972 titulà d'aquesta manera, "What's up, doc?", la pel·lícula interpretada per Barbara Streisand i Ryan O'Neal que volia ser un homenatge a la comèdia esbojarrada dels anys trenta. En estrenar-se aquest títol a Espanya, s'adaptà una traducció més o menys literal, "Qué me pasa doctor?", però que no tenia cap significat pel que era

Bugs Bunny